

Natura 2000-handleplan 2022–2027
Tryggevælde Ådal
Natura 2000-område nr. N149
Habitatområde H132

Titel: Natura 2000-handleplan for N149 Tryggevælde Ådal
Udgiver: Stevns Kommune og Køge Kommune
År: 2024
Forsidefoto: Tryggevælde Ådal vest for Strøby Egede, Miljøstyrelsen
Baggrundskort: Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur

Må citeres med kildeangivelse.

stevns kommune

KØGE KOMMUNE

Indhold

1. Resumé	4
2. Baggrund	5
2.1 Den lovgivningsmæssige ramme	5
2.2 Miljøvurdering af handleplanerne	6
3. Gennemførelse af Natura 2000-handleplan for sidste planperiode.....	7
3.1 Redegørelse for gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan	7
3.2 Foreløbig vurdering af gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan	7
4. Behov for indsatser	9
4.1 Kildevældsvindelsnegl og skæv vindelsnegl	9
4.2 Bredøret flagermus	10
4.3 Mygblomst.....	10
5. Indsatser fordelt på aktør	11
6. Prioritering af den forventede indsats	12
7. Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse.....	13
Bilag 1: Kortbilag	14
Bilag 2: Arealfordeling af naturtyper	15
Bilag 3: Naturtypernes tilstand.....	16

1. Resumé

Handleplanen for N149 Tryggevælde Ådal beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2027. Natura 2000-området består af habitatområde H132 Tryggevælde Ådal.

Det overordnede mål for området er beskrevet i afsnit 3.1 i Natura 2000-planen og de konkrete mål i afsnit 3.2. Generelt gælder for dette område, at den samlede forekomst af naturtyper og arters levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Målsætningerne konkretiseres i Natura 2000-planens afsnit 4.1 og 4.2 i form af nogle generelle og områdespecifikke retningslinjer for indsatsprogrammet.

Hovedformålet med indsatserne i perioden 2022-27 er:

1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed
2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder
3. Bekæmpe invasive arter

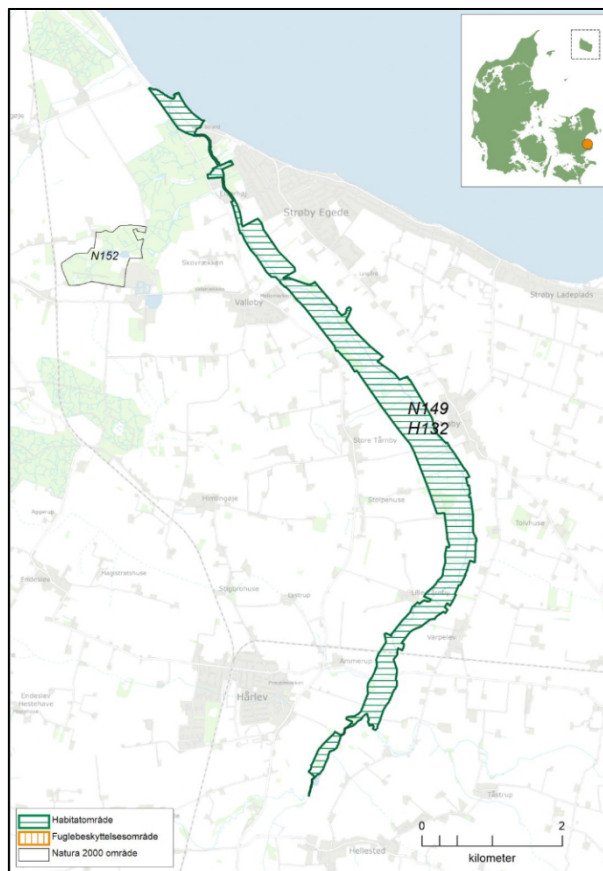
Indsatsen i denne planperiode er rettet mod flere græsningsaftaler og udtagningen af lavbundsjord. For driften af rigkærene gælder, at specielt udvidet afgræsning med kreaturer er ønskeligt, idet dette er med til at opretholde den specielle knoldstruktur, der er med til at gøre rigkærene i Tryggevælde Ådal enestående.

Indsatsen udføres både på offentlige og private arealer i området. Projekter på private lodsejeres arealer gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række understøttende tilskudsordninger, som kan søges gennem Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen, samt midler til Life-projekter som medfinansieres af EU.

Natura 2000-området består af et stort sammenhængende lavbundsområde omkring Tryggevælde Å, fra udløbet i Køge Bugt til sammenløbet med Stevns Å syd for Hårlev. Ådalen ligger i en gammel fjordarm og fremstår som et stort vandområde domineret af enge. Engene oversvømmes i særdeleshed i vinterhalvåret, men på grund af klimaændringerne oversvømmes engene også ofte i sommerhalvåret. Stedvis er der store arealer med rigkær mellem de ånære enge og de landbrugsarealer, der afgrænser ådalen. Bilag 1 viser naturtypernes placering i ådalen og bilag 2 beskriver naturtypernes arealfordeling.

Natura 2000-området Tryggevælde Ådal har et areal på 357 ha og er hovedsageligt privatejet. Der er ingen statsejede arealer i området. Området er udpeget som habitatområde nr. H132 Tryggevælde Ådal og afgrænses som vist på kortet til højre. Natura 2000-området ligger overvejende i Stevns Kommune indenfor vandområdedistrikt Sjælland. Cirka 6 hektar ligger i Køge Kommune.

Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte vandløbet og de store lavbundsarealer langs åen. Herunder særligt forekomsterne af rigkær og dets tilknyttede flora og fauna, samt forekomsten af skæv- og kildevældsvindelsnegl skal bemærkes.

Natura 2000-område N149 Tryggevælde Ådal, afgrænset med grøn skraveret linje. Natura 2000-område N149 består af habitatområde H132 Tryggevælde Ådal.

2. Baggrund

Miljøstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 257 Natura 2000-områder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte Natura 2000-område og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2022–27. Natura 2000-planerne kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk.

Ud fra Natura 2000-planerne er der udarbejdet Natura 2000-handleplaner for de enkelte Natura 2000-områder. Handleplanerne skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder. Denne handleplan er udarbejdet af Stevns Kommune og Køge Kommune på grundlag af Natura 2000-planen for N149 Tryggevælde Ådal.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kommunens kystnære områder. Kommunerne er ansvarlige for, at handleplanerne gennemføres inden udgangen af 2027. Miljøstyrelsen er ansvarlig for at udarbejde en skovhandleplan for de skovbevoksede, fredskovspligtige Natura 2000-arealer, men der er ikke skovhabitatnatur i fredskovspligtige arealer i dette Natura 2000-område.

Offentlige lodsejere, som ejer arealer i Natura 2000-området, kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i egne planer for forvaltningsindsatser (eks. drifts- og plejeplaner). Stevns Kommune er eneste offentlige lodsejer i dette Natura 2000-område og kommunens arealer indgår i nærværende handleplan.

2.1 Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige baggrund for handleplanerne findes i:

- miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 692 af 26. maj 2023)
- naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelsen nr. 1392 af 2. oktober 2022)
- bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016)

Det er kommunalbestyrelsen, der er ansvarlig for at gennemføre Natura 2000-planen på de privatejede arealer. Offentlige lodsejere er ansvarlige for at gennemføre Natura 2000-planen på deres egne arealer.

Handleplanen skal ifølge lovgivningen indeholde nedenstående:

- En prioritering af myndighedens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag.
- De forventede initiativer, som myndigheden vil tage for at gennemføre Natura 2000-handleplanen, herunder en plan for interessentinddragelse.
- En oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljøstyrelsen og offentlige lodsejere.
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-handleplanen er gennemført for den forudgående periode.

Handleplanen skal ikke omfatte offentligt ejede arealer, hvis der for disse arealer er udarbejdet/udarbejdes en plan for forvaltningsindsatsen, der er i overensstemmelse med de fastsatte mål for naturtilstanden i Natura 2000-planen. Der indsættes et resumé af de offentlige planer i handleplanens bilag.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.

Handleplanen skal i samspil med vandplanlægningen realisere Natura 2000-planen for så vidt angår vandbehov for de naturtyper, som er direkte afhængige af et vandøkosystem. Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen og skal ikke indgå i Natura 2000-handleplanerne.

2.2 Miljøvurdering af handleplanerne

Natura 2000-handleplanerne er en type af planer, som kan være omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023) – herefter refereret til som miljøvurderingsloven.

Ved vurderingen af om en handleplan er omfattet af Miljøvurderingsloven ses på kriterierne i lovens § 8. Erfaringsmæssigt er der en del handleplaner, som ikke vil være omfattet af miljøvurderingsloven. Det afhænger dog i alle tilfælde af det konkrete indhold af handleplanen, og der skal derfor altid foretages en særskilt vurdering for hver plan.

Denne handleplan er blevet vurderet i forhold til, om den er omfattet af miljøvurderingsloven. Det er vurderet, at den ikke er omfattet af miljøvurderingsloven og der dermed ikke skal udarbejdes miljøvurdering af handleplanen.

Der er vurderet på, om handleplanen sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser, eller om den vurderes at kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt jfr. miljøvurderingslovens §8.

Det er myndighedens vurdering, at handleplanen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser.

Det er myndighedens vurdering, at handleplanen er undtaget fra habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og dermed fra vurdering efter miljøvurderingsloven, fordi planerne er "direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning" jfr. artikel 6, stk. 3, 1. pkt. Handleplanen anses som direkte forbundet med og nødvendig for Natura 2000-områdets forvaltning.

For samtlige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering (SMV). Natura 2000-planerne og de tilhørende miljøvurderinger kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside under Natura 2000, tredje generation planer (2022-2027).

3. Gennemførelse af Natura 2000-handleplan for sidste planperiode

3.1 Redegørelse for gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan

Handleplanerne for anden planperiode har været gældende siden udgangen af 2017. Kommunen har i den mellemliggende periode arbejdet for at gennemføre den indsats, der blev beskrevet i Natura 2000-planen for planperioden 2016-2021.

Det er muligt at få et samlet overblik over tilskudskompenserede indsatser i Natura 2000-områderne i "Sammenfatning af Natura 2000-planerne 2022-2027" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Nedenstående tabeller viser en oversigt over de realiserede, påbegyndte og planlagte projekter inden for Natura 2000-området.

Der er ikke iværksat Life-projekter inden for Natura 2000-området.

Tabel 1: Følgende indsatser er finansieret via kommunernes egne midler eller DUT-midler*.

	Indsats	Privatejet
Stevns Kommune	Slåning, græsning og høslet	17 ha realiseret (Se også tabel 2) 17 ha planlagt
	Urørt skov	0 ha realiseret 2 ha planlagt
	Sammenbinding af naturtyper (rigkær)	0 ha realiseret 15-20 ha planlagt
	Ny habitatnatur (rigkær)	0 ha realiseret 0-10 ha planlagt
	Bekæmpelse af kæmpebjørneklo (rydning af uønsket opvækst)	Ca. 1 ha realiseret (se også tabel 2) 10-15 ha planlagt
	Forbedring af hydrologi	0 ha realiseret 0-35 ha planlagt
Køge Kommune	Ingen	

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser.

Tabel 2: Følgende indsatser er finansieret gennem landdistriktsmidler eller anden finansiering og gælder arealer, der ikke er skovbevoksede, fredskovspligtige arealer*

	Indsats	Privatejet
Private lodsejere	Afgræsning	Ca. 70 ha realiseret 50-60 ha planlagt
Grønne organisationer	Bekæmpelse af invasive arter på rigkær	Ca. 7 ha realiseret 10-15 ha planlagt (rydning af uønsket opvækst)
Køge Kommune	Ingen	

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser.

Tabel 3: Andre indsatser, der er gennemført inden for Natura 2000 området nr. 149 Tryggevejle Ådal.

	Indsats	Areal (ha)
Stevns Kommune	Paddeundersøgelse	357 ha realiseret
	Aborreundersøgelse	35 km realiseret 35 km planlagt
	Fuglerapport	409 ha realiseret
	Dataindsamling fra åen	35 km realiseret
	Gennemgang af Ådalens natur og potentialer via konsulent	357 ha realiseret
	Vandløbsvedligeholdelse	35 km realiseret

3.2 Foreløbig vurdering af gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan

Handleplanen skal ifølge bekendtgørelsen indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 og 12 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret. Vurderingen, af hvorvidt handleplanerne er gennemført i den forudgående periode, er baseret på, om de planlagte indsatser fra sidste handleplan er opfyldt, eller der er udført tilsvarende tiltag.

De kommunale handleplaner for anden planperiode har været gældende siden udgangen af 2017. Kommunen har i den mellemliggende periode arbejdet for at gennemføre den indsats, der blev beskrevet i Natura 2000-handleplanen for planperioden 2016-2021, som kan ses i tabel 1-3.

Stevns kommunes indsats i Tryggevejle Ådal har i planperioden 2016-2021 primært været gennem frivillige aftaler med lodsejere og dyreholdere. En af de centrale dele i anden generation af handleplanerne var et fokus på indsatser der kan sikre områdernes robusthed og sammenkæde udpegede naturarealer. I handleplanen for 2016-2021 blev det skønnet, at der var et behov for en græsningsindsats på ca. 60 ha, for især at pleje de lysåbne naturtyper. Gennem årlig monitoring, har kommunen bemærket afgræsning ved private aftaler. Det skønnes at være ca. 70 ha lysåben natur, der løbende afgræsses af husdyr i Ådalen. Uønsket opvækst er ryddet efter behov og der grødeskæres i åen 2 gange om året.

Frivillige grønne organisationer har gennem seneste planperiode bekæmpet invasive arter på rigkærene. Bekæmpelse sker primært på Elbækengen, hvor der er rigkær med god naturtilstand. Gennem Stevns Kommunes indsatsplan for bekæmpelse af Kæmpe-bjørneklo, er der hvert år bekæmpet bjørneklo på alle lokaliteter, hvor bjørneklo er registreret. Det gælder både private og kommunale arealer.

I den forudgående handleplan blev der planlagt indsatser for at sammenbinde rigkær og øge mængden af rigkær i ådalen. Der er siden sidste handleplan sket en reduktion i antallet af rigkær og sammenbindingen af disse. Årsagen er, at vandet fra ådalen, især i våde år, er lang tid om at trække sig tilbage fra engene. Derfor kan arealerne i maj og i juni være meget vandlidende. Et højt græsningstryk på disse meget våde enge kan slide hårdt på de sarte vækster og give stort optråd, der sætter planterne væsentligt tilbage. Hyppigere oversvømmelser på nogle arealer i ådalen har resulteret i driftsophør, hvilket er en trussel for rigkærene.

På baggrund af dette vurderer Stevns Kommune at handleplanen for seneste planperiode er gennemført hvor det har været muligt. Indsatserne for sammenbinding og forøgelse af habitatnaturen rigkær har været udfordret af især hyppigere oversvømmelser og mere vandlidende jorde.

Effekten af indsatserne bliver løbende vurderet i det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (NOVANA), som overvåger vandmiljøets og naturens tilstand inden for de områder, der prioriteres i forhold til de politisk fastsatte økonomiske rammer.

4. Behov for indsatser

Natura 2000-planen for N149 Tryggevælde Ådal beskriver de konkrete mål for indsatsen.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne er afstemt, så den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne bidrager økonomisk via de midler, som kommunerne er blevet økonomisk kompenseret for af staten (DUT-midlerne).

På baggrund af Natura 2000-planen har kommunerne vurderet, at der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag. Handleplanmyndigheden skal forsøge at indgå frivillige aftaler med lodsejere om drift. Hvor dette ikke er muligt, skal myndigheden påbyde en bestemt drift, hvis det er nødvendigt for opnåelse af målene i Natura 2000-planen eller for at forhindre forringelse og forstyrrelse.

Tabel 49: Behov for indsatser for naturtyperne*

Forventede indsatser		Skøn over behov:		
		Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Lysåbne naturtyper**	Græsning	Ca. 70 ha	50-70 ha	Op til 140 ha
	Bekæmpelse af invasive arter	Ca. 1 ha	0-10 ha	1-10 ha
	Udtagning af kulstofholdige lavbundsjord	0	Op til 357 ha	Op til 357 ha
Skovnaturtyper uden fredskovspligt**	Urørt skov	0 ha	0-2 ha	0-2 ha

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser.

** Arealangivelser omfatter forekomst af habitatnatur

Tabel 3: Udpegningsgrundlaget for H132 Tryggevælde Ådal

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 132		
Naturtyper:	Lagune* (1150)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Strandeng (1330)
	Grå/grøn klit* (2130)	Næringsrig sø (3150)
	Vandløb (3260)	Å-mudderbanke (3270)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Rigkær (7230)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Mygblomst (1903)	Kildevældsvindelsnegl (1013)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Bredøret flagermus (1308)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22.

4.1 Kildevældsvindelsnegl og skæv vindelsnegl

Udpegningsarterne kildevældsvindelsnegl og skæv vindelsnegl trives især på lysåbne områder med høj luftfugtighed, der domineres af star- eller græsarter. Der foretages ikke nogen speciel indsats for kildevældsvindelsnegl og skæv vindelsnegl, da det vurderes, at deres levestedskrav tilgodeses ved pleje af rigkær.

4.2 Bredøret flagermus

Der er ikke planlagt særlige indsatser for bredøret flagermus. Bredøret flagermus benytter primært hule gamle træer og bygninger som yngle- og dagopholdssteder, og en omlægning af skovnaturtyper i området til urørt skov vil derfor tilgodeses artens levestedskrav.

4.3 Mygblomst

Mygblomst er ved sidste gennemgang i 2018-22 ikke fundet i habitatområde H132, men det vurderes, at den potentielt kan vende tilbage igen. Mygblomst findes hovedsageligt på fugtige enge med lavtvoksende vegetation, og tåler ikke skygge. Græsning med kvæg er derfor en fordel for denne art. Der foretages ikke en særlig indsats for denne art, da det vurderes, at dens levestedskrav tilgodeses ved korrekt pleje af rigkærene.

5. Indsatser fordelt på aktør

Grundlæggende er ansvaret fordelt, så kommunerne er ansvarlig myndighed på alle arealer i kommunen undtagen de skovbevoksede fredskovspligtige arealer.

Miljøstyrelsen er ansvarlig myndighed for de skovbevoksede fredskovspligtige arealer. Det gælder dog, at kommunerne er ansvarlige for de arealer i fredskov, der er beskyttet efter §3 i naturbeskyttelsesloven.

Myndighederne er ansvarlige, jfr. ovenstående fordeling, for gennemførelse af handleplanen undtagen for offentlige arealer, hvor lodsejer selv er ansvarlig for at gennemføre handleplanen. De fleste indsatser er geografisk bestemt, hvorved den nævnte myndigheds- og arealdeling er gældende. Det er muligt at finde relevante Natura 2000-geodata i [MiljøGIS](https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022)¹. Endvidere kan overvågningsdata fra NOVANA-programmet tilgås via [Danmarks Miljøportal](https://www.miljoportal.dk/)² og i Natura 2000-basisanalyserne.

Der kan være indsatser i Natura 2000-planens indsatsprogram, hvor der ikke er samme klare geografiske afgrænsning. I denne handleplan er der en naturlig ansvarsfordeling ud fra den geografiske afgrænsning, og dermed hvilken myndighed, der er ansvarlig for gennemførelse. Stevns og Køge Kommuner er handleplanmyndigheder i Tryggevælde Ådal, der udgør Natura 2000-området. Det vurderes, at der ikke er behov for en nærmere fordeling af indsatserne mellem Stevns Kommune og Køge Kommune for de enkelte retningslinjer i Natura 2000-planens indsatsprogram.

¹ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>

² <https://www.miljoportal.dk/>

6. Prioritering af den forventede indsats

Natura 2000-planerne 2022-2027 har især fokus på en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. Samtidig fastholdes en række indsatser, der er kendt fra de gældende planer.

Hovedformålene med indsatserne i tredje planperiode (2022-2027) er:

1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed

- 1.1. der er øget fokus på en mere naturnær forvaltning med fokus på at sikre sammenhæng i naturen og mere naturlige dynamikker i Natura 2000-områderne
- 1.2. der arbejdes for at udvide arealet med urørt skov
- 1.3. der er fokus på tiltag mod klimaforandringer og dermed områdernes robusthed over for pludselige hændelser

2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder hvilket bl.a. er i overensstemmelse med 'brandmandens lov' og EU's biodiversitetsstrategi 2030

- 2.1. fortsætte arbejdet med at sikre naturtilstanden f.eks. ved naturpleje på plejekrævende arealer
- 2.2. fortsætte arbejdet med at afsøge behovet for og udlægge forstyrrelsesfrie zoner bl.a. til gavn for trækfugle, marine naturtyper og havpattedyr
- 2.3. fokus på indsatser, der gavner truede arter og fugle
- 2.4. fortsætte arbejdet med at afsøge behovet for at regulere fiskeri i beskyttede områder

3. Bekæmpe invasive arter

- 3.1. fortsætte arbejdet med at bekæmpe invasive arter

Prioriteringen af den forventede forvaltningsindsats i planperioden er sket på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete indsatser (se kapitel 4). Den nedenstående prioritering afspejler således den forventede tidsfølge af indsatsen i forbindelse med de konkrete forvaltningstiltag.

- 1) Sikring af de lysåbne habitatnaturtyper og lysåbne arealer gennem hensigtsmæssig drift på naturarealerne i Tryggevejle Ådal. Med hensigtsmæssig drift menes i det væsentlige afgræsning med kreaturer og at arealer med sårbare strukturer (knoldkær) ikke slås maskinelt.
 - Der arbejdes for at udvide mængden af afgræssede lysåbne naturtyper.
 - Der fokuseres fortsat særligt på de bevaringsværdige naturtyper og på at få etableret græsningsaftaler med nye lodsejere og dyreholdere.
 - Der er fokus på tiltag mod klimaforandringer og dermed områdernes robusthed over for pludselige hændelser.
- 2) Udtagning af kulstofholdige lavbundslande.
 - Der søges udtaget kulstofholdige lavbundsland der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Udtagningen kan ligeledes være til gavn for bl.a. skæv vindelsnegl. Udtagningen skal også bidrage til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø.
- 3) Bekæmpelse af invasive arter.
 - Stevns Kommune har stor fokus på bekæmpelse af invasive arter såsom kæmpebjørneklo (*Heracleum mantegazzianum*) og denne bekæmpelse fortsættes. Der vil især være fokus på arealer med en kortlagt forekomst af invasive arter på over 10 % dækning.

Projekterne gennemføres ved frivillige aftaler, og derfor er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at beskrive hvornår projekterne fysisk bliver udført. Kommunen vil i hvert enkelt tilfælde sørge for, at relevante interessenter bliver inddraget.

7. Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse

Det er Stevns Kommunes hensigt at planlægge og udføre projekterne som vist i nedenstående tabel 6, og i den forbindelse tager kommunen en række initiativer for at inddrage lodsejere og andre interessenter i projekterne.

Tabel 6 viser kommunernes plan for interessentinddragelse. Der kan ske ændringer, hvis det ønskes af lodsejerne, eller hvis andre forhold taler for det.

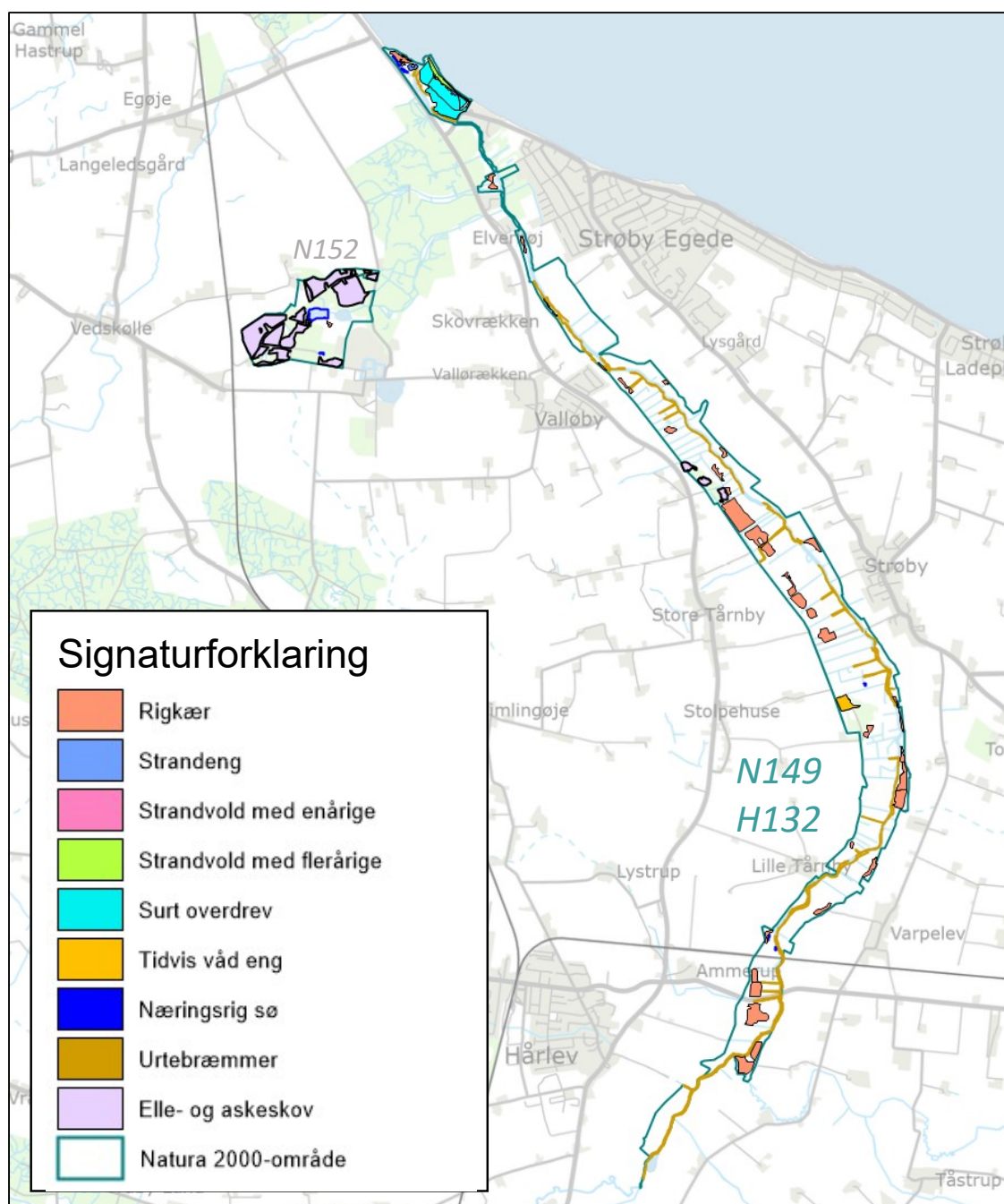
Tabel 4. Forventet plan for interessentinddragelse

Projektnavn	Initiativ	Tidsplan	Myndighed
Græsningsaftaler	Nye aftaler med lodsejere samt en dyreholder om afgræsningsprojekter.	Starter 2024	Stevns Kommune
Udtagning af lavbundsjorde	Indledende drøftelser med Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen.	2024	Stevns Kommune
Udtagning af lavbundsjorde	Aftaler med jordejere om udtagning af lavbundsjorde, i samarbejde med Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen.	2025 og fremefter	Stevns Kommune
Orientering af Grønne Råd om projektstatus	Kommunen afholder møder 2 gange årligt.	Hele planperioden	Stevns Kommune
Naturpleje på Odden	Løbende dialog med Vallø Stift om optimal naturpleje og tilskudsmuligheder for Odden.	Hele planperioden	Stevns Kommune

Projekterne gennemføres i videst muligt omfang ved frivillige aftaler, og derfor er det i mange tilfælde ikke på nuværende tidspunkt muligt at beskrive hvornår projekterne fysisk bliver udført. Kommunerne vil i hvert enkelt tilfælde sørge for, at relevante interessenter bliver inddraget.

Bilag 1: Kortbilag

Herunder er indsat relevante kortbilag med afgrænsning af Natura 2000-område og kortlagte naturtyper.

Bilag 2: Arealfordeling af naturtyper

Naturtype nr.	Naturtype navn	Stevns Kommune	Køge Kommune	I alt	
				Ha	Km
1150	Lagune	0,1 ha	0,1 ha	0,2	-
1210	Strandvold med enårige urter	0,2 ha	0 ha	0,2	-
1220	Strandvold med flerårige urter	1,1 ha	0 ha	1,1	-
1330	Strandeng	0,6 ha	0 ha	0,6	-
3260	Vandløb med vandplanter	15,57 km	0 km	-	15,57
3270	Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter	0,09 km	0 km	-	0,09
6230*	Surt overdrev	8,7 ha	0 ha	8,7	-
6410	Tidvis våd eng	1,4 ha	0 ha	1,4	-
6430	Urtebræmme	6,2 ha	0 ha	6,2	-
7230	Rigkær	26,5 ha	0,5 ha	27	-
91E0	Elle- og askeskov	1,8 ha	0 ha	1,8	-
I alt				47,2	15,66

*Arealerne med surt overdrev (6230) blev ved den tidligere kortlægning registreret som grå/grøn klit (2130), men det vurderes, at vegetationen generelt bedre beskrives som surt overdrev.

Bilag 3: Naturtypernes tilstand

Naturtype nr.	Naturtype navn	Naturtilstand (ha)						I alt	
		I	II	III	IV	V	Ingen tilstand	Ha	Km
1150	Lagune	-	-	-	-	-	0,2	0,2	-
1210	Strandvold med enårige urter	-	0,2	-	-	-	-	0,2	-
1220	Strandvold med flerårige urter	-	1,1	-	-	-	-	1,1	-
1330	Strandeng	-	-	0,6	-	-	-	0,6	-
3260	Vandløb med vandplanter	-	-	-	-	15,5 km	-	-	15,57
3270	Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter	-	-	-	-	0,09 km	-	-	0,09
6230	Surt overdrev	-	5,5	3,2	-	-	-	8,7	-
6410	Tidvis våd eng	-	1,4	-	-	-	-	1,4	-
6430	Urtebræmme	-	-	-	-	-	6,2	6,2	-
7230	Rigkær	4	10	9	4	-	-	27	-
91E0	Elle- og askeskov	-	-	-	-	-	1,8	1,8	-
I alt		4	18,2	12,8	4	15,6 km	8,2	47,2	15,66